

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 november 2018

WETSONTWERP

**tot wijziging, wat de bijdrageplicht betreft,
van artikel 15, § 2, van het koninklijk besluit
nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting
van het sociaal statuut der zelfstandigen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE
NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN
DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Michel de LAMOTTE**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking.....	4
III. Bespreking van de artikelen en stemmingen	6

Zie:

Doc 54 **3357/ (2018/2019):**
001: Wetsontwerp.

Zie ook:

003: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 novembre 2018

PROJET DE LOI

**modifiant, en ce qui concerne l'obligation
de cotiser, l'article 15, § 2, de l'arrêté royal
n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut
social des travailleurs indépendants**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET
DE L'AGRICULTURE
PAR
M. **Michel de LAMOTTE**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif	3
II. Discussion générale.....	4
III. Discussion des articles et votes	6

Voir:

Doc 54 **3357/ (2018/2019):**
001: Projet de loi.

Voir aussi:

003: Texte adopté par la commission.

9648

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Jean-Marc Delizée

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Rita Gantois, Werner Janssen, Johan Klaps, Bert Wollants
PS	Paul-Olivier Delannois, Jean-Marc Delizée, Fabienne Winckel
MR	Caroline Cassart-Mailleux, Benoît Friart, Isabelle Galant
CD&V	Leen Dierick, Griet Smaers
Open Vld sp.a	Nele Lijnen, Frank Wilrycx Youro Casier
Ecolo-Groen cdH	Gilles Vanden Burre Michel de Lamotte

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Rita Bellens, Christoph D'Haese, Inez De Coninck, Peter Dedecker, Koen Metsu
Nawal Ben Hamou, Jacques Chabot, Michel Corthouts, Laurent Devin, Karine Lalieux
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, David Clarinval, Damien Thiéry
Nathalie Muylle, Jef Van den Bergh, Vincent Van Peteghem
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne, Tim Vandenput
Maya Detiège, Karin Temmerman
Kristof Calvo, Jean-Marc Nollet
Benoît Dispa, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

PP	Aldo Carcaci
----	--------------

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>
PTB-GO!	:	<i>Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture</i>
DéFI	:	<i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
PP	:	<i>Parti Populaire</i>
Vuye&Wouters	:	<i>Vuye&Wouters</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>
DOC 54 0000/000: <i>Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 54 0000/000: <i>Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA: <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA: <i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV: <i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>	CRIV: <i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>
CRABV: <i>Beknopt Verslag</i>	CRABV: <i>Compte Rendu Analytique</i>
CRIV: <i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	CRIV: <i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
PLEN: <i>Plenum</i>	PLEN: <i>Séance plénière</i>
COM: <i>Commissievergadering</i>	COM: <i>Réunion de commission</i>
MOT: <i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	MOT: <i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be</i>	<i>Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publicaties@lachambre.be</i>
<i>De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier</i>	<i>Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC</i>

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 13 november 2018.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN MIDDENSTAND, ZELFSTANDIGEN, KMO'S, LANDBOUW EN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

De heer Denis Ducarme, minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie licht het wetsontwerp als volgt toe. Het wetsvoorstel strekt ertoe te voorzien in een veralgemening van het principe dat steeds een vrijstelling zal worden toegekend voor het kwartaal waarin de belanghebbende een rustpensioen als zelfstandige bekomt nadat hij de wettelijke pensioenleeftijd heeft bereikt, op voorwaarde dat hij een einde stelt aan zijn beroepsactiviteit tijdens dat kwartaal.

Het huidige artikel 15, § 2, van het koninklijk besluit nr.38 bepaalt dat er geen bijdrage verschuldigd is voor het kwartaal van de stopzetting, op voorwaarde dat de zelfstandige in de loop van dat kwartaal een vervroegd pensioen in de hoedanigheid van zelfstandige opneemt of de wettelijke pensioenleeftijd bereikt. Momenteel wordt deze vrijstelling enkel toegekend voor de zelfstandige die niet verder werkt na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd. Zelfstandigen die na het bereiken van de pensioenleeftijd hun activiteiten verderzetten, kunnen dus niet van de vrijstelling genieten. Dit verschil in behandeling, waardoor de zelfstandigen die langer werken benadeeld worden, is niet meer verantwoord en wel om drie redenen:

1° omdat het verschil in behandeling een ongelijke behandeling creëert tussen zelfstandigen volgens het moment waarop zij met pensioen gaan;

2° omdat dat verschil geen steek houdt. Hoewel elkeen uiteraard vrij is met pensioen te gaan wanneer hij/zij dat wil, wenst de regering de mensen aan te moedigen die langer aan de slag willen blijven. Het is natuurlijk niet meer dan normaal erop toe te zien dat een zelfstandige die zijn activiteit in hoofdberoep na de leeftijd van 65 jaar wil voortzetten, niet wordt "gestraft" voor zijn eigen keuze;

3° omdat die regeling volledig voorbijgaat aan de recentste evoluties in het pensioenstelsel voor de zelfstandigen. Het behoud van dat verschil in behandeling werd weliswaar soms verdedigd door het feit dat de zelfstandigen die hun activiteiten stopzetten op de wettelijke pensioenleeftijd, slechts een klein pensioen

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 13 novembre 2018.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DES CLASSES MOYENNES, DES INDÉPENDANTS, DES PME, DE L'AGRICULTURE ET DE L'INTÉGRATION SOCIALE

M. Denis Ducarme, ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, commente le projet de loi comme suit. Le projet de loi vise à généraliser le principe selon lequel une dispense sera toujours accordée pour le trimestre au cours duquel l'intéressé obtient une pension de retraite en tant qu'indépendant après avoir atteint l'âge légal de la pension, à condition qu'il mette fin à son activité professionnelle pendant ce trimestre.

L'article 15, § 2, de l'arrêté royal n° 38 stipule qu'aucune cotisation n'est due pour le trimestre de la cessation, à condition que dans le courant de ce trimestre, le travailleur indépendant obtienne une pension anticipée en qualité de travailleur indépendant ou atteigne l'âge légal de la pension. Actuellement, cette dispense n'est accordée qu'au travailleur indépendant qui ne continue pas à travailler après avoir atteint l'âge légal de la pension. Les travailleurs indépendants qui poursuivent leurs activités après avoir atteint l'âge de la retraite ne peuvent donc pas bénéficier de cette dispense. Cette différence de traitement, qui pénalise les indépendants qui travaillent plus longtemps, ne se justifie plus pour trois raisons:

1° parce que cette différence de traitement crée une inégalité de traitement entre les travailleurs indépendants selon le moment où ils partent à la retraite;

2° parce qu'elle constitue un non-sens. Si chacun est, bien entendu, libre de partir à la retraite quand il le souhaite, le gouvernement veut encourager les personnes qui veulent travailler plus longtemps. Il est bien entendu légitime de veiller à ce qu'un travailleur indépendant qui souhaite poursuivre son activité à titre principal au-delà de l'âge de 65 ans, ne soit pas pénalisé par son propre choix;

3° parce que cette règle ignore complètement les dernières évolutions dans le régime de pension des travailleurs indépendants. Certes, le maintien de cette différence de traitement a parfois été justifié par le fait que les indépendants qui cessaient leurs activités à l'âge légal de la pension, bénéficieraient seulement d'une

hebben. De minister kan zich echter niet vinden in die verantwoording. Sinds 1 januari 2015 kan de toegelaten activiteit onbepaald worden uitgeoefend zodra de gepensioneerde de leeftijd van 65 jaar bereikt.

De minister voert in dat verband het concrete voorbeeld aan van twee zelfstandige schrijfwerkers die 65 jaar worden. De eerste beslist zijn activiteiten volledig stop te zetten en betaalt zijn sociale bijdragen voor het laatste trimester niet. De tweede beslist door te werken en komt niet in aanmerking voor die vrijstelling van betaling van de bijdragen. Het ter bespreking voorliggende wetsontwerp beoogt dat verschil in behandeling inzake sociale bijdragen weg te werken.

Concreet houdt die maatregel in dat een zelfstandige die aan het einde van zijn loopbaan een jaarinkomen van 25 000 euro heeft, bijna 1 000 euro (om precies te zijn: 918,75 euro) bespaart. Een zelfstandige die met pensioen gaat met een jaarinkomen van 50 000 euro, zal 1 837,5 euro besparen.

Met dit wetsontwerp beoogt de regering een einde te maken aan een situatie die zowel incoherent als wettelijk onrechtvaardig is.

De minister hoopt dat dit wetsontwerp zal worden gesteund door de commissieleden, wars van de traditionele partijpolitieke verschillen.

II. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Frank Wilrycx (Open Vld) verklaart de *ratio legis* van het wetsontwerp ten volle te steunen. De ongelijke behandeling van zelfstandigen onderling wordt bij deze weggewerkt. Het zou al te gek zijn dat zelfstandigen die langer dan de wettelijke pensioenleeftijd aan de slag wensen te blijven, hiervoor door de overheid financieel zouden worden afgestraft. Voorts wenst de spreker nog een antwoord van de minister op de volgende vraag: in de bij het wetsontwerp toegevoegde Geïntegreerde impactanalyse (DOC 54 3357/1, p.7) wordt verwezen naar het door het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen en de inspecteur van Financiën verleende advies. Graag kreeg de heer Wilrycx wat meer uitleg bij deze adviezen.

Mevrouw Maya Detière (sp.a) verklaart de *ratio legis* en de tekst van het wetsontwerp ten volle te steunen. De gelijke behandeling, voor wat de vrijstelling van sociale bijdragen betreft, van de zelfstandigen die op 65 jaar op pensioen gaan en de zelfstandigen die langer werken dan de wettelijke pensioenleeftijd, wordt hiermee gegarandeerd.

pension limitée. Mais le ministre déclare ne pas adhérer à cette justification. Depuis le 1er janvier 2015, l'activité autorisée peut être exercée sans limites à partir du moment où le pensionné atteint son 65ème anniversaire.

À titre d'exemple, le ministre donne le cas concret suivant: deux ébénistes indépendants arrivent à l'âge de 65 ans. Le premier décide de s'arrêter complètement et ne paie pas son dernier trimestre de cotisations. Le second décide de continuer à travailler et ne bénéficie pas de cette dispense de paiement de cotisations. Le texte du projet de loi vise à supprimer cette différence de traitement en matière de cotisations sociales.

Concrètement cette mesure permettra à un indépendant qui termine avec un revenu annuel de 25 000 euros, d'économiser près de 1 000 euros (précisément 918,75 euros). Un indépendant qui termine avec un revenu annuel de 50 000 euros, économise 1 837,5 euros.

Par le biais de ce projet de loi, le gouvernement vise à mettre fin à une situation à la fois incohérente et légalement injuste.

Le ministre espère que ce projet de loi pourra recueillir le suffrage des membres de la commission au-delà des clivages politiques traditionnels.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

A. Questions et observations des membres

M. Frank Wilrycx (Open Vld) indique qu'il soutient pleinement la *ratio legis* du projet de loi à l'examen. Ce texte met fin à l'inégalité de traitement qui existe entre les indépendants. Il serait totalement illogique que les pouvoirs publics sanctionnent financièrement les indépendants qui souhaitent continuer à travailler au-delà de l'âge légal de la pension. L'intervenant relève ensuite que l'Analyse d'impact intégrée annexée au projet de loi (DOC 54 3357/1, p. 7) renvoie aux avis rendus par le Comité de gestion général pour le statut social des travailleurs indépendants et l'inspecteur des Finances. M. Wilrycx souhaiterait obtenir des précisions quant à ces avis.

Mme Maya Detière (sp.a) soutient pleinement la *ratio legis* et le texte du projet de loi à l'examen, qui garantit l'égalité de traitement, en matière de dispense des cotisations sociales, entre les indépendants qui partent à la retraite à 65 ans et ceux qui poursuivent leur activité professionnelle au-delà de l'âge légal de la pension.

De heer Michel de Lamotte (cdH), rapporteur, verklaart dat ook de cdH-fractie voorliggend wetsontwerp zal steunen aangezien ze een ongelijke behandeling wegwerkt.

Mevrouw Isabelle Galant (MR) herinnert eraan dat deze regering al veel maatregelen heeft genomen ten gunste van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Zij heeft dat met name gedaan op pensioenvlak, door het inkomensmaximum voor de gepensioneerden af te schaffen, alsook door het minimumpensioen van de zelfstandigen op dat van de werknemers af te stemmen en het bovendien op te trekken. Met alle maatregelen die ten gunste van het zelfstandigenstatuut werden genomen, is het de bedoeling over een aantrekkelijk statuut te beschikken. Deze tekst maakt zulks mogelijk en houdt rekening met de recente ontwikkelingen in verband met de pensioenregeling voor de zelfstandigen. Bovenal biedt hij de mogelijkheid het onverantwoorde verschil in behandeling af te schaffen dat qua sociale bijdragen bestaat tussen de gepensioneerden die hun activiteit na de wettelijke pensioenleeftijd stopzetten en degenen die hun activiteit eerder stopzetten.

B. Antwoorden van de minister

De heer Denis Ducarme, minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie, dankt de commissieleden voor het positieve onthaal van het wetsontwerp en sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Galant. Deze regering heeft sinds haar aantreden maatregelen genomen ten voordele van de zelfstandigen voor een jaarlijks bedrag van 508 000 000 euro; dit met het oog op het verbeteren van het sociaal statuut van de zelfstandigen en het verlagen van de door de zelfstandigen te betalen sociale bijdragen.

Als antwoord op de vraag van heer Wilrycx, verduidelijkt de minister dat zowel het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen (ABC) als de inspecteur van financiën een positief advies hebben uitgebracht. Bovendien onderlijnde het ABC in zijn advies, naast de analyse dat met het wetsontwerp een ongelijke behandeling tussen zelfstandigen onderling wordt weggevoerd, dat de voorgestelde maatregel een hinderpaal wegwerkt voor het door de regering nagestreefde doel om mensen langer aan het werk te houden.

M. Michel de Lamotte (cdH), rapporteur, déclare que le groupe cdH soutiendra, lui aussi, le projet de loi à l'examen, qui supprime une différence de traitement.

Mme Isabelle Galant (MR) rappelle que ce gouvernement a déjà pris de nombreuses mesures en faveur du statut social des indépendants. Notamment en matière de pension, avec la suppression du plafond de revenus pour les retraités, l'alignement de la pension minimale des indépendants sur celle des travailleurs salariés et son augmentation. Avec l'ensemble des mesures prises en faveur du statut des indépendants, la volonté est d'avoir un statut attrayant. Ce texte permet et prend en compte les récentes évolutions dans le régime de pension des travailleurs indépendants. Et surtout, il permet de supprimer la différence de traitement injustifiée en matière de cotisations sociales entre les pensionnés qui cessent leur activité après l'âge légal de la pension et ceux qui cessent leur activité plus tôt.

B. Réponses du ministre

M. Denis Ducarme, ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, remercie les membres de la commission pour l'accueil positif qu'ils ont réservé au projet de loi. Le ministre souscrit aux propos de Mme Galant. Depuis son entrée en fonctions, le gouvernement actuel a pris des mesures à concurrence d'un montant de 508 000 000 d'euros par an en faveur des travailleurs indépendants, l'objectif étant d'améliorer le statut social de ceux-ci et de réduire leurs cotisations sociales.

En réponse à la question de M. Wilrycx, le ministre précise que le Comité de gestion général pour le statut social des travailleurs indépendants (CGG) et l'inspecteur van Finances ont tous deux rendu un avis positif. Le CGG a de plus souligné dans son avis que non seulement le projet de loi met fin à une différence de traitement entre indépendants, mais que la mesure proposée supprime en outre un obstacle à la volonté du gouvernement d'inciter les travailleurs à poursuivre plus longtemps leur activité professionnelle.

III. — BESPREKING VAN DE ARTIKELEN EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de constitutionele grondslag van het wetsontwerp.

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 2

Artikel 2, dat ertoe strekt in paragraaf 2 van artikel 15 van het koninklijk besluit nr.38 de bepaling onder 2° te wijzigen om het mogelijk te maken dat personen die hun activiteit stopzetten na de wettelijke pensioenleeftijd op dezelfde manier behandeld worden als personen die hun pensioen vroeger opnemen, namelijk vrijgesteld worden van de betaling van de bijdrage van het kwartaal tijdens hetwelk zij hun activiteit stopzetten om hun pensioen in de hoedanigheid van zelfstandige op te nemen, wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Artikel 3

Artikel 3, dat de inwerkingtreding van het wetsontwerp op 1 januari 2019 bepaalt, wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele wetsontwerp wordt eenparig aangenomen door de veertien aanwezige leden.

De rapporteur,

De voorzitter,

Michel de LAMOTTE

Jean-Marc DELIZÉE

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): *nihil*.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel du projet de loi. Il ne donne lieu à aucune observation.

L'article est adopté à l'unanimité.

Article 2

L'article 2, qui vise à modifier l'article 15, § 2, 2°, de l'arrêté royal n° 38 pour permettre aux personnes qui cessent leur activité après l'âge légal de la pension d'être traitées de la même façon que les personnes qui prennent leur pension plus tôt, à savoir être dispensé du paiement de la cotisation du trimestre au cours duquel elles cessent leur activité pour prendre leur pension en qualité de travailleur indépendant, ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Article 3

L'article 3, qui fixe l'entrée en vigueur du projet de loi au 1er janvier 2019, ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi est adopté à l'unanimité par les quatorze membres présents.

Le rapporteur,

Le président,

Michel DE LAMOTTE

Jean-Marc DELIZÉE

Dispositions nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): *nihil*.